

Danmarks forbrug af handelsgødning 2000/01

(1/8 - 31/7)

Danmarks forbrug af handelsgødning 2000/01 er vist i nedenstående tabel 1, hvor forbruget er de enkelte gødninger er angivet i 1.000 tons. Til belysning af udvikling og forbrugsændringer anføres også tallene for de forudgående fem år. Nederste del af tabellen viser landets totale forbrug - dels i varemængde og dels af planteneringsstofferne N, P og K.

Sammenlignet med året før er kvælstofforbruget faldet med 7,1 %, fosforforbruget med 11,5 %, og kaliumforbruget er faldet med 10,1 %.

Statistikken bygger udelukkende på indberetninger fra detailhandelsleddet om salget direkte til den endelige bruger.

Tabel 1 Mængderne angivet i 1000 tons

		1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01
Enkeltgødninger							
Heraf kvælstofgødninger i alt		578,0	542,6	575,5	541,7	553,6	524,2
Kalksalpeter med eller uden bor	15,5 % N	4,6	3,2	3,3	2,9	2,6	2,3
Svovlsur ammoniak	21,0 % N	9,3	9,0	11,7	14,0	12,4	12,2
Kvælstofgødninger med svovl		316,5	322,9	345,4	328,8	341,1	359,4
Kalkkammonsalpeter m. eller u. Mg incl. Natriumkalkkammonsalpeter	26/27 % N 20,0 % N	146,4	87,3	67,6	53,1	49,2	39,0
Ammoniumnitrat	34,4 % N	43,7	70,2	88,9	83,6	85,2	59,6
Flydende ammoniak	82,2 % N	21,4	21,8	18,6	16,1	13,6	9,5
Urea	46,0 % N	11,8	5,5	5,8	4,0	3,2	2,3
Flydende N gødninger		24,3	22,7	34,2	39,2	46,1	39,9
Øvrige enkeltgødninger i alt		38,1	35,3	38,6	38,9	34,6	32,1
Superfosfat	7,8 % P	0,9	1,0	1,1	0,8	0,6	0,8
Tripel superfosfat	19,8 % P	3,3	3,1	2,4	2,3	1,7	0,9
Kaliumchlorid	49,0 % K	21,7	19,2	20,1	18,9	16,1	14,3
Øvrige kaliumgødninger		12,2	11,9	14,1	16,1	15,4	15,2
Magnesiumgødning				0,9	0,8	0,9	0,9

Tabel 1 - fortsat

Mængderne angivet i 1000 tons

	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01
Samgranuleret PK-gødning i alt	58,5	64,4	63,0	49,2	43,6	35,6
0-5-13, 0-4-11, 0-3-20	14,2	14,9	15,6	10,0	13,1	12,9
0-4-21, 0-4-21 m. Mg						
0-4-21 med Mg og Cu	31,9	33,5	30,9	32,7	22,2	19,3
0-7-18 med Mg og Cu	9,7	15,6	16,4	6,5	8,3	3,3
0-5-12 med Mg og Cu						
0-5-17 med Mg og Cu						
NPK-, NP- og NK-gødninger i alt	594,2	641,1	596,3	573,9	503,1	465,0
N > 24,5 %	113,2	90,3	75,9	52,3	35,4	36,0
24,5 % > N > 19,5 %	292,4	353,6	322,2	337,5	297,7	295,8
19,5 % > N > 14,5 %	23,2	41,4	42,1	39,9	45,6	34,2
14,5 % > N > 9,5 %	26,6	32,4	31,5	29,4	15,6	12,8
9,5 % > N	29,4	30,4	31,0	28,0	28,5	18,3
14-3-18 med Mg, S, Cu og B	18,6	18,0	18,2	20,4	18,8	18,3
23-3-7 med Mg, S,(Cu) og B	9,9	8,0	8,3	6,5	5,4	4,9
NP 18-20-0 (Diammonfosfat)	8,2	6,5	5,3	6,5	5,5	4,1
Øvrige NP typer	55,9	43,6	32,3	22,0	15,7	13,2
NK typer	16,9	17,0	29,4	31,3	34,9	27,4
Total varemængde	1.268,9	1.283,4	1.273,3	1.203,6	1.135,0	1.057,1
Kvælstof (N)	290,8	287,6	283,2	262,7	251,5	233,7
Fosfor (P)	21,5	23,3	21,7	20,3	17,8	15,8
Kalium (K)	82,4	88,1	86,0	80,9	72,6	65,3

Blandt kvælstofgødningerne blev forbruget af kalkammonsalpetertyperne øget fra 390.300 tons i 1999/00 til 398.412 tons i 2000/01. Kalkammonsalpeter, kvælstofgødninger med svovl, ren ammoniumnitrat og flydende ammoniak tilførte 55 % af det samlede kvælstofforbrug.

Den totale anvendelse af PK-gødning blev 35.582 tons, et fald på 8.052 tons fra 1999/00.

Endelig blev forbruget af NPK-, NP- og NK-gødning 465.110 tons, et fald på 38.000 tons. Af det totale kvælstofforbrug dækkede disse gødninger 38,9 %. Af de 465.110 tons er de 60.812 mekaniske blandinger, og 20.524 tons er indberettet som flydende.

Plantenæringsstoffer

I tabel 2 er landbrugsarealet anført landsdelsvis og totalt for hele landet. Efter den seneste opgørelse fra Danmarks Statistik er arealet opgivet til 2.646.982 ha.

I relation til landbrugsarealerne er beregnet det gennemsnitlige forbrug pr. ha af hovednæringsstofferne kvælstof, fosfor og kalium samt af næringsstofferne magnesium, svovl, kobber, bor og mangan.

I forhold til sidste sæson blev gennemsnitsforbruget af kvælstof 88 kg. pr. ha, en nedgang på 7 kg. I forhold til sidste sæson blev der brugt en noget mindre mængde fosfor og kalium pr. ha.

Gennemsnitsforbruget af magnesium blev 2,0 kg. pr. ha. Svovl 17,0 kg. pr. ha, det var lidt lavere end sidste år. Kobberforbruget var 19 gram pr. ha, borforbruget var 22 gram pr. ha., og der blev via handelsgødning tilført 52 gram mangan pr. ha.

Statistikken omfatter alene plantenæringsstoffer i de gødninger, der indgår i indeværende materiale. Supplerende mængder, der er tilført i form af dolomitkalk, blåsten, boraks, mv. er ikke indregnet*. For magnesium og svovls vedkommende indgår den største mængde, der er deklareret i gødningen, uanset om denne er anført som total mængde eller som vandopløselig mængde.

Næringsstofforholdet

Nedenstående tabel nr. 1a viser udviklingen i næringsstoffernes indbyrdes forbrugsforhold (N:P:K).

For at lette sammenligningen til andre landes statistikker, er som tidligere år medtaget relationerne N:P₂O₅:K₂O.

Tabel 1a

År	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	N	P	K
1954/55	100	119	187	100	52	152
1964/65	100	75	109	100	32	89
1974/75	100	38	53	100	17	44
1984/85	100	28	38	100	12	31
1985/86	100	28	38	100	12	32
1986/87	100	28	40	100	12	33
1987/88	100	25	39	100	11	32
1988/89	100	25	40	100	11	33
1989/90	100	23	40	100	10	33
1990/91	100	22	38	100	10	31
1991/92	100	21	36	100	9	30
1992/93	100	19	33	100	8	27
1993/94	100	17	32	100	7	27
1994/95	100	16	31	100	7	26
1995/96	100	17	34	100	7	28
1996/97	100	19	37	100	8	31
1998/99	100	18	37	100	8	31
1999/00	100	16	35	100	7	29
2000/01	100	16	34	100	7	28

Forbruget i landsdelene

De i statistikken anførte landsdele er relateret til amter, hvorved "Sjælland/Lolland-Falster/Møn" dækker Københavns-, Frederiksborg-, Roskilde- Vestsjællands- og Storstrøms amt. Nordlige Jylland omfatter Nordjyllands- og Viborg amt. Vestlige Jylland omfatter Ringkøbing- og Ribe amt. Østlige Jylland omfatter Århus- og Vejle amt. Sydlige Jylland er lig med Sønderjyllands amt.

I tabellerne 3, 4 og 5 er forbruget af de enkelte gødninger anført landsdelsvis samt totalt, og i tabel 6 er angivet landbrugsarealerne, det gennemsnitlige forbrug af N, P og K pr. ha samt det relative forhold næringsstofferne er anvendt med, ligeledes landsdelsvis og totalt.

Tabel 7 viser udviklingen i forbrug af handelsgødning og næringsstoffer gennem de sidste 65 år.

Figur 1, side 10 viser udviklingen af forbruget af hovednæringsstofferne fra 1935/36 til 2000/01.

Figur 2 og 3, side 11 viser udviklingen i forbruget af sekundærnæringsstofferne magnesium og svovl samt forbruget af mikronæringsstofferne kobber og bor fra 1992/93 til 2000/01.

*Forbruget af magnesium i 2000/01 tilført via dolomitkalk anslås til ca. 10.000 tons total-Mg på landsbasis. Forbruget af de øvrige nævnte stoffer er efter omregning til rene næringsstoffer: Ca. 30 tons kobber, og ca. 8 tons bor.

Tabel 2**Forbrug af plantenæringsstoffer pr. ha. landbrugsareal og i alt**

Landsdel	Landbrugs- areal	Kvælstof	Fosfor	Kalium	Magnesium	Svovl	Kobber	Bor	Mangan
	ha	kg/ha	kg/ha	kg/ha	kg/ha	kg/ha	g/ha	g/ha	g/ha
Sjælland/Lolland-Falster/Møn	542.141	101	9	30	2,3	13,7	16	23	27
Bornholm	34.850	82	5	15	1,3	13,5	7	25	-
Fyn	219.818	103	7	25	1,6	19,1	16	18	33
Øerne i alt 2000/01	796.809	101	8	28	2,1	15,2	16	23	28
Øerne i alt 1999/00	795.254	111	9	32	2,3	16,4	15	22	14
Nordlige Jylland	634.966	72	4	17	1,4	15,6	14	19	30
Vestlige Jylland	493.032	80	5	31	2,6	18,7	32	24	42
Østlige Jylland	445.491	98	7	23	2,0	20,1	18	23	80
Sydlig Jylland	276.683	90	6	24	1,9	17,3	15	20	72
Jylland i alt 2000/01	1.850.172	83	5	23	2,0	17,8	20	21	63
Jylland i alt 1999/00	1.848.794	88	6	25	2,2	18,5	22	20	39
Hele landet 2000/01	2.646.982	88	6	25	2,0	17,0	19	22	52
Hele landet 1999/00	2.644.048	95	7	27	2,3	17,9	20	21	32
Hele landet, tons i alt 2000/01	-	-	-	-	5.265	44.915	49	58	139
Hele landet, tons i alt 1999/00	-	-	-	-	5.996	47.240	53	54	84

Tabel 3

2000/01

Landsdel	Enkeltgødninger											
	Kalksalpeter 15,5 % N Borkalksal- peter 15,5 % N + 0,3 % B	Svovlsur ammoniak 21,0 % N	Kvælstofgød- ninger m. svovl	Kalkkammon- salpeter*) 27,0 % N	Ammonium- nitrat 32 % - 34,4 %	Flydende ammoniak 82,2 % N	Urea 46,0 % N	Øvrige N-gødninger incl. flydende	Superfosfat 7,8 % P	Tripelsuper- fosfat 19,8 % P	Kalium- chlorid 49,0 % K	Øvrige Kaliumgødn.
	tons	tons	tons	tons	tons	tons	tons	tons	tons	tons	tons	tons
Sjælland/Lolland-Falster/Møn	757	4.405	41.099	18.095	34.329	2.409	1.341	11.794	80	437	3.898	1.836
Bornholm	0	86	4.833	-	2.047	-	19	-	10	-	-	-
Fyn	824	645	40.757	2.659	4.135	1.140	26	5.412	24	42	366	602
Øerne i alt	1.581	5.136	86.689	20.754	40.511	3.549	1.386	17.206	114	479	4.264	2.438
Nordlige Jylland	168	2.747	95.874	4.266	6.449	1.938	384	6.448	76	97	3.479	2.430
Vestlige Jylland	274	1.038	61.079	4.138	3.031	2.284	70	3.015	261	278	3.246	6.611
Østlige Jylland	261	2.639	76.462	5.583	6.983	1.214	453	5.998	189	50	1.679	2.643
Sydlig Jylland	48	655	39.333	4.235	2.596	506	54	7.242	113	27	1.638	1.085
Jylland i alt	751	7.079	272.747	18.222	19.059	5.942	961	22.703	639	452	10.042	12.768
Hele landet tons	555.474	2.332	12.215	359.436	38.976	59.570	9.491	39.909	753	931	14.306	15.207
Tons kvælstof (N)	142.790	362	2.565	89.661	10.534	20.505	7.802	10.281	-	-	-	-
Tons fosfor (P)	242	-	-	-	-	-	-	-	59	183	-	-
Tons kalium (K)	11.260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.089	4.171

*) I kalkkammonsalpeter er inkluderet natriumkalkkammonsalpeter.

Tabel 4

2000/01

Landsdel	Samgranulerede PK-gødninger		
	PK 0-4-21/ 0-3-20 mv. uden Cu tons	PK 0-4-21 + 1,2 % Mg +7,4 % S + 0,1 % Cu tons	PK 0-7-18/0-5-17/0-4-28 mv. 0-5-26 + - Cu tons
Sjælland/Lolland-Falster/Møn	4.505	3.351	502
Bornholm	-	194	-
Fyn	995	1.044	25
Øerne i alt	5.500	4.589	527
Nordlige Jylland	1.785	5.516	839
Vestlige Jylland	2.096	4.909	394
Østlige Jylland	2.001	2.937	1.376
Sydlig Jylland	1.549	1.381	183
Jylland i alt	7.431	14.743	2.792
Hele landet tons	35.582	12.931	3.319
Total fosfor (P)	1.424	488	157
Total kalium (K)	7.269	2.651	634

Tabel 5

2000/01

Landsdel	NPK-, NP- og NK-gødninger									
	NPK-gødning									
	N > 24,5 % tons	24,5 > N > 19,5 tons	19,5 > N > 14,5 tons	14,5 > N > 9,5 tons	9,5 % > N tons	14-3-18 med Mg, S, Cu og B tons	23-3-7 med Mg, S og B Tons	NP 18-20-0 (Diammon- fosfat) tons	Øvrige NP-typer tons	NK-typer tons
Sjælland/Lolland-Falster/Møn	15.499	51.175	17.142	7.513	10.934	2.455	868	1.578	2.528	577
Bornholm	-	4.190	-	-	396	52	46	-	39	-
Fyn	4.087	24.034	4.435	876	4.650	1.790	828	180	1.089	1.035
Øerne i alt	19.586	79.399	21.577	8.389	15.980	4.297	1.742	1.758	3.656	1.612
Nordlige Jylland	5.037	56.941	2.047	554	1.309	1.925	728	350	2.168	2.325
Vestlige Jylland	901	61.894	3.723	1.548	80	6.961	664	291	3.515	18.601
Østlige Jylland	6.999	59.977	3.719	1.739	848	2.799	1.402	1.377	2.806	2.129
Sydlig Jylland	3.442	37.602	3.139	593	80	2.317	361	341	1.104	2.779
Jylland i alt	16.378	216.414	12.628	4.434	2.317	14.002	3.154	2.359	9.593	25.834
Hele landet tons	465.110	35.964	295.812	34.205	12.823	18.297	18.299	4.896	4.119	13.249
Total kvælstof (N)	90.893	9.049	61.688	5.475	1.658	1.138	2.543	1.106	730	2.226
Total fosfor (P)	14.127	662	7.459	1.093	471	1.673	549	132	818	-
Total kalium (K)	46.768	2.738	27.435	3.263	2.007	4.220	3.238	323	-	3.544

Tabel 6

2000/01

Landsdel	Gødningsforbrug i alt som rene næringsstoffer							Forholdstal		
	Landbrugs- Areal 2000 ha	N		P		K		N	P	K
		tons	kg pr. ha	tons	Kg pr. ha	Tons	kg pr. ha			
Sjælland/Lolland-Falster/Møn	542.141	54.713	101	4.609	9	16.300	30	100	8	30
Bornholm	34.850	2.845	82	166	5	538	15	100	6	19
Fyn	219.818	22.591	103	1.557	7	5.505	25	100	7	24
Øerne i alt	796.809	80.149	101	6.332	8	22.343	28	100	8	28
Nordlige Jylland	634.966	45.824	72	2.445	4	11.005	17	100	5	24
Vestlige Jylland	493.032	39.319	80	2.608	5	15.127	31	100	7	38
Østlige Jylland	445.491	43.530	98	2.966	7	10.278	23	100	7	24
Sydlig Jylland	276.683	24.862	90	1.542	6	6.542	24	100	6	26
Jylland i alt	1.850.172	153.635	83	9.461	5	42.952	23	100	6	28
Hele landet	2.646.982	233.684	88	15.793	6	65.296	25	100	7	28

Danmarks forbrug af handelsgødning 1935/36 – 2000/01

Gødningsforbrug i alt som rene næringsstoffer

År	Landbrugs- areal ha	Handels- gødning 1000 tons	N		P		K	
			tons	kg/ha	tons	kg/ha	tons	kg/ha
1935/36	3.189.819	634,4	31.919	10	28.316	9	25.542	8
1936/37	3.195.928	651,7	34.181	11	28.096	9	27.673	9
1937/38	3.201.838	718,9	38.314	12	30.044	9	32.773	10
1938/39	3.212.858	733,3	38.856	12	30.242	9	35.150	11
1939/40	3.250.408	720,7	38.818	12	29.435	9	34.070	10
1940/41	3.218.195	534,5	42.460	13	6.793	2	60.263	19
1941/42	3.128.585	446,0	43.885	14	2.628	1	48.014	15
1942/43	3.227.656	384,8	38.557	12	599	-	44.182	14
1943/44	3.209.865	333,2	30.483	9	919	-	43.180	13
1944/45	3.196.053	366,2	33.122	10	1.177	-	44.055	14
1945/46	3.179.960	433,9	39.435	12	11.473	4	11.119	4
1946/47	3.175.474	707,9	41.303	13	25.221	8	39.617	12
1947/48	3.137.894	785,6	37.912	12	30.830	10	48.602	15
1948/49	3.120.317	881,4	45.362	15	31.063	10	62.807	20
1949/50	3.157.492	1.020,1	59.588	19	34.303	11	66.205	21
1950/51	3.145.624	1.150,4	69.710	22	36.629	12	81.059	26
1951/52	3.139.331	1.216,1	70.389	22	35.640	11	101.831	32
1952/53	3.122.857	1.356,1	80.903	26	41.828	13	127.206	41
1953/54	3.106.216	1.346,4	78.528	25	41.677	13	126.183	40
1954/55	3.091.563	1.269,7	75.740	24	39.070	13	115.253	37
1955/56	3.093.897	1.420,8	88.755	29	42.756	14	125.069	40
1956/57	3.105.033	1.547,0	96.278	31	46.598	15	134.625	43
1957/58	3.117.392	1.514,5	98.566	32	44.241	14	127.284	41
1958/59	3.115.759	1.553,3	104.316	33	47.283	15	133.550	43
1959/60	3.108.267	1.709,2	122.949	40	50.769	16	142.837	46
1960/61	3.094.125	1.695,9	124.085	40	50.274	16	143.774	46
1961/62	3.127.963	1.740,3	133.591	43	49.748	16	142.129	45
1962/63	3.052.350	1.751,5	142.193	47	49.457	16	139.775	46
1963/64	3.037.744	1.800,7	152.768	50	51.527	17	145.713	48
1964/65	3.023.151	1.794,0	168.836	56	54.095	18	150.236	50
1965/66	3.016.805	1.750,3	191.818	64	55.386	18	153.112	51
1966/67	3.016.805	1.706,2	215.157	71	56.524	19	154.917	51
1967/68	2.990.195	1.587,7	232.943	78	52.130	17	143.081	48
1968/69	2.983.035	1.603,4	248.039	83	54.166	18	148.879	50
1969/70	2.957.021	1.628,0	270.542	91	55.407	19	151.732	51
1970/71	2.941.316	1.619,9	289.393	98	55.309	19	150.944	51
1971/72	2.915.469	1.682,9	308.251	106	58.140	20	158.393	54
1972/73	2.921.161	1.804,5	329.421	113	62.607	21	168.930	58
1973/74	2.951.864	1.969,9	365.148	124	67.794	23	179.047	61
1974/75	2.905.297	1.481,9	300.445	103	49.788	17	132.427	46
1975/76	2.914.985	1.649,9	339.088	116	56.160	19	142.193	49
1976/77	2.911.721	1.655,4	349.497	120	58.692	20	139.110	48
1977/78	2.926.920	1.739,3	373.710	128	61.381	21	147.037	50
1978/79	2.923.512	1.678,0	379.884	130	59.165	20	143.325	49
1979/80	2.919.721	1.693,1	393.900	135	58.122	20	141.699	49
1980/81	2.904.745	1.480,0	374.099	129	48.430	17	118.060	41
1981/82	2.896.602	1.464,7	375.972	130	45.947	16	113.253	39
1982/83	2.887.217	1.582,0	391.392	136	49.460	17	122.815	43
1983/84	2.845.994	1.695,6	411.546	145	51.816	18	129.959	46
1984/85	2.854.773	1.649,1	398.147	139	48.583	17	124.415	44
1985/86	2.834.100	1.583,9	382.087	135	46.082	16	121.139	43
1986/87	2.818.910	1.615,3	381.263	135	46.750	17	127.606	45
1987/88	2.797.724	1.488,6	366.956	131	41.686	15	118.937	43
1988/89	2.786.603	1.562,7	376.954	135	40.214	14	122.786	44
1989/90	2.774.127	1.679,2	400.438	144	41.380	15	129.020	47
1990/91	2.788.276	1.658,1	394.870	142	38.709	14	124.332	45
1991/92	2.769.657	1.547,1	369.528	133	33.154	12	111.821	40
1992/93	2.756.329	1.395,2	332.888	121	28.071	10	90.919	33
1993/94	2.738.559	1.353,1	326.164	119	23.871	9	86.754	32
1994/95	2.691.174	1.342,0	315.943	117	22.445	8	82.526	31
1995/96	2.726.048	1.268,9	290.841	107	21.509	8	82.402	30

1996/97	2.716.034	1.283,4	287.601	106	23.266	9	88.108	32
1997/98	2.688.013	1.273,3	283.195	105	21.714	8	86.014	32
1998/99	2.671.850	1.202,9	262.723	98	20.332	8	80.891	30
1999/00	2.644.048	1.135,0	251.468	95	17.840	7	72.608	27
2000/01	2.646.982	1.057,1	233.684	88	15.793	6	65.296	25

